

ДИНО БУДЗАТИ ОТКРИВАНЕТО НА ПЪТЯ

Превод от италиански: Нева Мичева, 2011

chitanka.info

Отдавна датата 20 юни 1845 г. бе определена за откриването на новия, 80-километров път между столицата и Сан Пиеро, голямо селище с 40 000 жители, разположено на самия предел на кралството в усамотено кътче сред безлюдната пустош. Работата започна при предишния губернатор. Новият, избран едва преди два месеца, не прояви особен интерес към начинанието и под предлог че е неразположен, уреди вместо него на церемонията да се яви граф Карло Мортимер, министър на вътрешните работи.

Тържественият преход се състоя, въпреки че пътят не беше изцяло завършен и в последните си двайсет километра откъм Сан Пиеро представляваше само грубо положена баластра. От една страна, ръководителят на строежа гарантира, че каляските ще могат да стигнат до края. От друга, не изглеждаше уместно да се протака отново толкова отлаганата церемония.

Жителите на Сан Пиеро горяха от ентузиазъм и нетърпение. В началото на юни в столицата пристигнаха дузина пощенски гълъби с уверения за вярност към губернатора и съобщението, че в Сан Пиеро се готвят големи празненства. Така че на 19 юни шествието за откриване на пътя замина нататък. Състоеше се от отряд конни стражи и четири каляски.

В първата се настаниха граф Карло Мортимер, неговият секретар Васко Детуи, инспекторът по общественото благоустройство Винченцо Лагози (баща на същия онзи Лагози, който геройски щеше да падне в битката край Рианте) и строителният предприемач и изпълнител на държавни поръчки Франко Мацароли, който ръководеше изграждането на пътя.

Във втората седяха генерал Анте-Льокуоз със съпругата си, ексцентрична, сърцата дама, и двама правителствени чиновници.

В третата бяха главният церемониалмайстор дон Диего Крампи с благоверната си и едно младо момче за секретар, както и доктор Джероламо Атези, лекар хирург.

Четвъртата бе отредена за прислугата и за провизиите, тъй като по време на прехода снабдяването не се очертаваше лесно.

До селцето Пасо Терне, където представителите на властта пренощуваха, пътуването протече като по мед и масло. На следващия ден трябваше да преодолеят едва трийсетина километра, двайсет от тях

обаче, както споменахме, заради неокончателния вид на пътя, щяха да им наложат по-бавно и неудобно придвижване.

Важните особи потеглиха от Пасо Терне в 6 сутринта, за да се възползват от прохладните часове на деня. Всички бяха в приповдигнато настроение, макар и областта, която прекосяваха, да беше особено неприветлива — опърлена от жегата равнина, нашарена с безброй гърбици от червена пръст в причудливи форми, високи от 10 докъм 20 метра. Дърветата бяха рядкост, да не говорим за постройките. Само понякога се мярваха колиби, в които преди време се бяха подслонявали работниците по пътния строеж.

След близо час бърз тръс пътниците се озоваха на мястото, където незавършеният път ставаше неравен, по-неустойчив и по-тесен. Там ги очакваха много работници, които бяха издигнали от дъски грубовата триумфална арка, украсена с вейки и червени парцалчета.

Конете трябваше да продължат съвсем бавно; каляските се залашкаха и заскрибуцаха въпреки солидната си структура. Бе много горещо и в задушната атмосфера се пластяха влажни пари. Пейзажът ставаше все по-неуютен: от всички страни чак до хоризонта се простираха ръждиви земи с оскъдна и измъчена растителност.

Разговорите в каляските замряха, надмогнати от неустойчива сънливост. Само граф Мортимер изглеждаше спокоен и настойчиво наблюдаваше пътя пред себе си, който от метър на метър ставаше все по-непроходим.

По някое време третата каляска се килна и остана на място — едното ѝ колело бе хлътнало в дупка и накрая, от многото опити да го освободят, се строши. Церемониалмайсторът, жена му, секретарят и лекарят трябваше да се разпределят из останалите каляски.

Мъчителното им придвижване траеше вече няколко часа (значи Сан Пиеро надали беше на повече от десет километра), когато и първата каляска спря с поредица от ужасни тръскания. Сънният кочияш не се бе усетил навреме, че баластрената настилка рязко свършва и прелива в каменистия неравен терен, та единият от впрегатните коне лошо падна и купето за малко да се преобърне.

Слязоха и се втрещиха, като установиха, че всяка следа от път свършва там. По-нататък нямаше и най-бегъл помен от строеж. Граф Мортимер с дрезгав от ярост глас нареди да му доведат Мацароли,

отговорника по проекта. Но Мацароли не се яви, оказа се необяснимо изчезнал.

В течение няколко минути пътниците стояха парализирани от мистериозен страх. След това Мортимер — Мацароли така и така не се намираще, та нямаше полза да роптаят срещу безочieto му — изпрати един от стражите до колибата на стотина метра от тях, плътно прислонена в основата на висока канара. В колибата живееше дядо, когото тутакси доведоха при Мортимер.

Старецът каза, че не знае нищо за пътя и че Сан Пиеро, където не бил стъпвал от над двайсет години, отстоял на два часа енергичен пеши ход — трябвало да се преодолее една невисока скална тераса, която се виждала ей там в дъното, а после да се заобиколи едно блато. Добави, че зоната била почти безлюдна, затова нямало дори пътеки. Положението беше толкова безумно, че всички, включително Мортимер, останаха като попарени. обстоятелството, че строителните работи са прекъснати така внезапно и по-нататък дори камъче не е пипнато, нямаше никакво приемливо обяснение, па макар и най-откаченото. Както и да е, малко по-късно най-логичното решение се наложи от само себе си: не оставаше друго, освен да се върнат обратно, да тушират доколкото е възможно нечувания скандал и да накажат виновниците.

Само дето, за всеобща изненада, граф Мортимер обяви на висок глас твърдото си намерение да продължи — пеша, защото не умееше да язди. Жителите на Сан Пиеро го чакали — бедни люде се били нагърбили с непосилни разходи, само и само да подготвят достойното му посрещане. Останалите да се връщали, ако искат. Той обаче имал съвсем конкретен дълг за изпълняване.

Напразни излязоха усилията да го разубедят. Бе вече почти пладне, когато официалните особи, които чувстваха морално задължение да следват министъра, възобновиха пътешествието си спешени, предшествани от конните стражи, натоварили остатъка от хранителните им запаси. Само двете дами се върнаха в столицата с каляска.

Над изпръхналата от слънцето и от столетията пустош без сянка и зеленина жегата беше убийствена. Групичката се тътреше изнурително бавно; леките празнични обувки не бяха предназначени за тази груба повърхност и никой не смееше да си съблече задушавашите

го одежди, подплатени отвътре и отрупани с отличия отвън. Само Мортимер вървеше невъзмутимо и не даваше и най-малък признак на неудобство.

Шествието се точеше от има-няма половин час, когато началникът на стражата съобщи на министъра, че ездитните коне без видима причина отказват да продължат — предпочитали да им разкъсат плътта с шпорите, отколкото да направят дори една-единствена крачка напред.

Този път Мортимер кипна и за да прекрати излишните приказки, нареди на стражите да се прибират, с изключение на четирима, които остават да придружават групичката представители на властта.

Към два часа следобеда се добраха до една окаяна мандра. Някакъв селянин, който знае как, беше успял да приведе в питомен вид малък парцел земя и да отглежда кози, чието мляко даде сили на падналите духом прежаднели пътници. Но облекчението им трая кратко, защото стопанинът ги увери, че дори с най-бодър ход не могат да стигнат до Сан Пиеро за по-малко от четири часа.

Необяснимото отрязване на пътя, липсата на пътеки, самотната местност, Сан Пиеро, който сякаш се отдалечаваше все повече и повече, независимо от извървяното разстояние — всичко това хвърли спътниците на Мортимер в дълбоко униние. Те наобиколиха министъра и взеха да го увещават да се откаже. Време било, казваха, да се отърсят от този кошмар. Твърде лесно било да се изгубят в тази пустош — кой щял да им се притече на помощ, ако се запилеели из дяволските земи наоколо? Несъмнено някакво проклетие тегнело над главите им. Затова трябвало да бягат, да се спасяват, без да губят повече време.

Тогава граф Мортимер заяви, че продължава сам. В очите му искреше блясъкът на непоклатимите решения. След като му приготвиха вързоп храна и бутилка вода, той излезе от мандрата и с широки стъпки пое към скалната тераса, от която по думите на първия селянин уж ясно се виждали кулите и камбанариите на Сан Пиеро. Няколко минути никой не гъкна, после двамина се отделиха от групата, за да продължат с министъра: секретарят Васко Детуи и доктор Атези. Надеждата им беше преди да падне мрак да са достигнали целта.

Тримата тръгнаха мълчаливо, с оболели ходила, през ширналите се прегорели земи и камънаци, под безмилостното слънце. Вървяха

така два часа, докато не стигнаха до най-високата част на скалната тераса, ала не успяха да зърнат Сан Пиеро. Твърде много изпарения се стелеха в ниското.

Вървяха в индийска нишка, водени от малкия компас, който Мортимер носеше закачен за верижката на часовника си. Превалиха терасата и попаднаха на нови пресъхнали земи и каменни струпвания; слънцето прежуряше безспир.

Напразно излезе нетърпеливото им очакване да видят как от маранята изплуват очертанятия на някоя камбанария. Явно бяха описали омагьосан кръг или бяха надценили бързината на прехода си. Така или иначе надали оставаше много.

Малко преди да мръкне, насреща им се зададе старче, възседнало магаренце. Бил тръгнал от своята мандра, която се намирала наблизо, обясни, за да иде да си напазарува туй-онуй в Пасо Терне.

— Много ли е далече оттук Сан Пиеро? — запита го Мортимер.

— Сан Пиеро ли? — отвърна старчето като недоразбрало.

— Ами градчето Сан Пиеро, за Бога, сигурно добре го знаеш, нали?

— Сан Пиеро викаш — отвърна старчето, все едно само си приказва. — О, това име някъде май съм го чувал, господине. Аха, сега като че ли си спомням — додаде след известна пауза, — да, баща ми от време на време разправяше за някакъв град по нашите краища — и очерта с показалец хоризонта, — голям град с това име. Сан Пиеро или май Сан Дедро. Само че аз никога не съм вярвал в такива истории.

Старчето с магаренцето се отдалечи зад гърбовете им. Тримата седнаха на камъните. Никой не дръзваше да заговори първи. Така, в мълчание, посрещнаха падането на нощта.

Най-сетне Мортимер се обади в тъмнината:

— Е, добре, приятели мои, достатъчно се жертвахте за мен. Веднага щом се съмне, вие двамата потегляте обратно. А аз продължавам нататък. Ще пристигна със закъснение, зная, но не желая хората там, жителите на Сан Пиеро, да ме чакат нахалост. Толкова усърдие са вложили, за да ме почетат, горките.

Детуи и Атези после разказаха как на заранта внезапен вятър разпръснал всички изпарения над равнината, но изпод тях не се появили покривите на Сан Пиеро. Глух към молбите им, Мортимер

настоял да продължи сам пътешествието си за откриване на пътя към празния хоризонт, през голата пустош, която сякаш се точела безкрай.

Видели го как бавно, но уверено крачи през яловия камънак, докато не изчезнал от погледите им. Само два или три пъти още им се сторило, че забелязват в далечината късо проблясване: искрите на слънцето по копчетата на парадната му униформа.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.